

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Fiszka pedagogiczna

KOMUNIKACJA ZA POMOCĄ PIKTOGRAMÓW W DZIAŁALNOŚCI SZKOLENIOWO-EDUKACYJNEJ I ODZYSKIWANIU UMIEJĘTNOŚCI PRZEZ NIEWERBALNYCH UCZNIÓW Z AUTYZMEM

Część modułu/ E

Kontakt : CHERCIU IOANA

Szkoła: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Elena Doamna” Focșani, Rumunia

Strona internetowa: www.cseielenadoamna.ro

LOGO

Definicja ogólna:

Analiza dokumentów szkolnych i badań wskazuje, że liczba uczniów ze znacznym stopniem niepełnosprawności, którzy uczęszczają do szkół znacznie wzrosła, a do klas specjalnych uczęszcza znaczna liczba uczniów niewerbalnych.

W zajęciach edukacyjnych w klasie brak jest wytycznych dotyczących przede wszystkim komunikacji między nauczycielem a uczniem ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz strategii prowadzenia „lekcji”, która w rzeczywistości nie jest tradycyjną lekcją, ale przybiera formę sekwencji terapeutycznych, instrukcyjnych i rekuperacyjnych.

Edukacja specjalna jest zawsze zdominowana przez wspólne działania; jest ściśle nadzorowana przez psychopedagoga w równym stopniu wobec wszystkich dzieci, a jednocześnie dostosowana do psychoindywidualnej specyfiki dzieci.

Z tego względu konieczne jest dostosowanie nie tylko treści psychoindywidualnej, ale także metod ewaluacji nauczania/uczenia się, szczególnie w przypadku dzieci niewerbalnych.

Adaptacja ta powinna najpierw skupić się na relacji komunikacyjnej pomiędzy psychopedagogiem a uczniem, a następnie rozszerzyć się na relację nauczyciel – uczeń – ocena. Wykorzystując piktogramy w akcie komunikacji oraz w działaniach edukacyjnych i informacyjnych, dzieci będą się uczyć:

- ✘ Mówienia do ludzi, którzy pokazują im obraz informacji, którą chcą przekazać oraz pokazywać w odpowiedzi inny obraz;
- ✘ Przekazać zapytanie, ideę lub jakąkolwiek inną informację, która może być pokazana jako symbol na mapie;
- ✘ Przedstawić kolejność godzin i przerw w dziennym programie zajęć edukacyjnych;
- ✘ Porozumiewać się przy wykorzystaniu liter, sylab, słów aż do poziomu tworzenia podstawowych struktur zdań/zwrotów przyimkowych;
- ✘ Wyrażać pewne działania, co pozwala w dalszej kolejności na stopniowe przyswajanie sekwencji złożonych działań;
- ✘ Tworzyć powiązania wewnątrz klas obiektów (kolory, kształty, zawody, dźwięki)

Założenia oraz podstawa teoretyczna

Ten typ interwencji edukacyjnej obejmuje obok typowych ćwiczeń edukacyjnych, także terapię behawioralną, tj.:

- ✘ **ABA** (*Applied Behavioral Analysis* – Stosowana Analiza Behawioralna),
- ✘ **TEACCH** (*Treatment and Education of Autistic and Communication Handicapped Children* – Leczenie i Edukacja Dzieci z Autyzmem i Upośledzeniem Komunikacji)
- ✘ **PECS** (*Picture Exchange Communication System* – system komunikacji oparty na wymienianiu się piktogramami i obrazkami)

Obszar wykorzystania

Skierowane do:

Uczniów z niepełnosprawnością znaczną, złożoną oraz uczniów nie porozumiewających się za pomocą języka; zróżnicowany poziom uczniów, wiek : 10-11 lat.

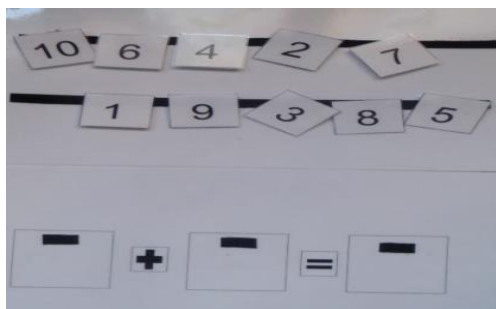
Sposób realizacji:

- ✘ Przy ćwiczeniach z piktogramami psychopedagog potrzebuje planszy komunikacyjnej w rozmiarze A4 oraz symboli komunikacyjnych wyrażających to, co przedstawia dany obiekt.
- ✘ Symbolami mogą być rysunki obiektów, działań lub nawet zdjęcia je przedstawiające.

Dlaczego/uzasadnienie: wyjaśnienie i zrozumiałe przedstawienie koncepcji/obrazów dzieciom ze znacznym stopniem niepełnosprawności

Instrumenty:

Flamastry, kartki papieru w dużym rozmiarze, prezentacje PPT, komputer, plansza komunikacyjna, obrazki

Prezentacja metody:

System komunikacji, wykorzystujący piktogramy do wspólnych działań edukacyjnych prowadzonych przez psychopedagoga, będzie stale rozwijany zgodnie z wymogami programu nauczania oraz praktyk i polityk edukacyjnych.

Obecnie wyrównawcze działania edukacyjne i zaradcze w pracy z dziećmi z autyzmem mają charakter ciągłego procesu doskonalenia i rozwoju w celu podniesienia jakości usług psychologicznych.

Specjaliści poszukują nowych rozwiązań i udoskonalają te już istniejące tak, aby wyniki były widoczne, wymierne i osiągnięte jak najwcześniej.

Opis działań :

Obrazki są przechowywane w „książce komunikacyjnej” i przypięte na rzep, co pozwala je łatwo wyjąć. Korzystając z doświadczeń dydaktycznych, byliśmy w stanie wprowadzić piktogramy do zajęć dydaktycznych prowadzonych przez psychopedagoga: od przekazywania informacji o kalendarzu do komunikowania pewnych kategorii lub klas obiektów (organów zmysłów, kształtów, kolorów, zawodów, działań). Wprowadzenie piktogramów do pracy z dziećmi z poważnymi zaburzeniami rozwojowymi odbywa się w blokach dydaktycznych, zgodnie z zaleceniami programowymi i psychologiczno-indywidualnymi uwarunkowaniami uczniów.

Umiejętności docelowe :

- Aktywne włączenie uczniów w proces uczenia się.
- Współpraca i komunikacja w ramach grupy w celu znalezienia najlepszych rozwiązań umożliwiających rozwiązanie poszczególnych zadań
- Komunikacja za pośrednictwem liter, sylab i słów aż do tworzenia podstawowych struktur zdaniowych;
- Wyrażanie pewnych działań, co pozwala na późniejsze, stopniowe przyswajanie sekwencji działań/czynności;
- Ustalanie relacji wewnątrz klas obiektów (kolory, kształty, zawody, dźwięki)

Kryteria oceny:

W działaniach edukacyjnych, aby odkryć znaczenie piktogramów w komunikacji niewerbalnych dzieci autystycznych, wykorzystaliśmy obserwację jako punkt odniesienia, rejestrując uzyskane dane w siatce obserwacyjnej i opracowując karty dla poszczególnych uczniów, uwzględniające szczegóły ich zachowań komunikacyjnych.

System pracy z piktogramami jest bardzo atrakcyjny dla dzieci. Zaobserwowaliśmy i zanotowaliśmy w siatkach obserwacyjnych, że pod koniec eksperymentu częstotliwość zachowań agresywnych zmniejszyła się z powodu wyższego poziomu zrozumienia oraz dzięki zapewnianej uczniom informacji zwrotnej.

Takie pozytywne efekty mogą prowadzić do stopniowego ułatwiania komunikacji oraz gromadzenia przez uczniów wiedzy przydatnej w dalszej edukacji. W dłuższej perspektywie wyniki działań z użyciem piktogramów mogą wzbogacić wiedzę psychologiczną na temat rozwoju i uzupełnić istniejące materiały dydaktyczne.

Bibliografia:

GHERGUȚ A.”*Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*”, Editura Polirom, Iași, 2006;

GHERGUȚ A.”*Evaluare și intervenție educațională*”, Editura Polirom, Iași, 2011;

VRĂSMAȘ, E., ”*Învățământul integrat și/sau incluziv*”, Editura Aramis, București, 2001;

VRĂSMAȘ, E.,”*Introducere în educația cerințelor speciale*”, Editura Credis, București, 2004,

Ce projet a été financé avec le soutien de la Commission Européenne. Cette publication n'engage que son auteur et la Commission n'est pas responsable de l'usage qui pourrait être fait des informations qui y sont contenues.

VERZA E. *"Afectivitate si comunicare la copiii in dificultate"*, Ed. Fundației Humanitas, București, 2008